

Література

1. Стан дотримання та захисту прав дитини в Україні. Спеціальна доповідь уповноваженого Верховної Ради України з питань прав людини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ombudsman.gov.ua/ru/images/stories/07022011/S_Dopovid_4.pdf.

2. Філіпішина А.А. Національні стандарти в системі захисту прав дитини: сімейні форми виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/sped/2011_4/018-20.pdf.

УДК 34:656

Гуренко-Вайцман М. М.,

д.ю.н., професор,

Кримський державний медичний університет,

Вайцман В. Г.,

к.ю.н.,

радник Голови правління ДАТ "Чорноморнафтогаз",

м. Сімферополь, Україна

ПРАВОВОЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДОРОЖНЬОГО ТРАНСПОРТУ

Сучасна транспортна система створена спеціально для задоволення потреби населення та промисловості у перевезеннях. Органи державної влади та місцевого самоврядування до проблем забезпечення задоволення зазначеної потреби громадян повинні відноситися як до однієї з пріоритетних, оскільки доступність даного виду транспортних послуг є невід'ємною передумовою для нормального функціонування суспільства.

Переходячи до розгляду поняття "дорожнього транспорту", слід зазначити, що ні в довідковій, ні у науковій літературі, ні у законодавстві дане поняття чітко не визначено. Це пов'язано зі складністю та комплексністю даного поняття. Як правило, у літературі та законодавстві використовуються загальні терміни: транспорт, транспортний засіб, транспортна система, автомобіль тощо. Поняття "транспорт" напрямку пов'язане з поняттям "транспортного засобу", які у довідковій літературі, класифікують за способом пересування та за призначенням.

Зазначимо, що дорожній транспорт відіграє суттєву роль у транспортній системі України. Чинне законодавство України визначає існування єдиної транспортної системи, яка створена з метою забезпечення

потреби населення у перевезеннях. Єдину транспортну систему України становлять: транспорт загального користування (залізничний, морський, річковий, автомобільний і авіаційний, а також міський електротранспорт, у тому числі метрополітен); промисловий залізничний транспорт; відомчий транспорт; трубопровідний транспорт; шляхи сполучення загального користування [1].

Нажаль, у чинному законодавстві перелічуються лише складові елементи транспортної системи, проте зовсім не приділена увага визначенню поняття транспортної системи, загальних принципів її діяльності тощо.

Аналіз законодавства свідчить, що функціонування транспортної системи, зокрема системи дорожнього транспорту, має бути спрямоване на:

- забезпечення прав громадян під час надання їм транспортних послуг;
- безпечне функціонування транспорту;
- зменшення шкідливого впливу транспорту на оточуюче природне середовище;
- додержання необхідного темпу розвитку транспортної системи;
- забезпечення інтересів держави, транспортних установ та споживачів транспортних послуг;
- забезпечення злагодженого функціонування різних видів транспорту.

Система дорожнього транспорту є цілісна сукупність різноманітних видів транспорту, що переміщуються виключно по дорозі (автомобільній дорозі, вулиці), які забезпечують в процесі своєї взаємодії своєчасне та якісне задоволення потреб суспільного виробництва і населення у перевезеннях пасажирів та вантажів. До системи дорожнього транспорту слід віднести:

- автомобільний транспорт (легкові автомобілі; автобуси; вантажні і спеціальні автомобілі, електромобілі, мотоцикли);
- міський електричний вуличний транспорт (тролейбуси та трамваї);
- немеханічний транспорт (використовується мускульна сила тварин (гужовий) або людини).

У сучасній системі дорожнього транспорту існує два економічних сектори: комерційний та некомерційний, тобто діяльність у галузі дорожнього транспорту може здійснюватись як на професійній основі, так і громадянами у особистих цілях. У комерційному секторі слід виділити два напрямки транспортної діяльності: діяльність, метою якої є надання транспортних послуг та виконання транспортних робіт (тоді, ко-

ли транспортна діяльність відноситься до основного виробництва); транспортна діяльність, яка пов'язана із обслуговуванням основного виробництва. Некомерційна транспортна діяльність також має два напрямки: діяльність, у зв'язку із виконанням службових та посадових обов'язків та транспортна діяльність власників транспортних засобів (або користувачів транспортного засобу) у особистих цілях, не пов'язаних із отриманням прибутку [2, с. 48].

Роблячи підсумок слід зазначити, що дорожній транспорт знаходиться в постійному розвитку. Однак, темпи даного розвитку, напряму залежать від інтенсивності економічних процесів, що відбуваються у державі та світі.

Література

1. Про транспорт: Закон України від 10.11.1994 року // Відомості Верховної Ради України.– 2011.– № 11.– Ст. 69.
2. Развадовський В. Й. Державне регулювання транспортної системи України (адміністративно-правові проблеми та шляхи їх розв'язання): дис. ... доктора юр. наук: 12.00.07/ Віктор Йосипович Развадовський; Національний університет внутрішніх справ. ? Х., 2002. ? 508 с.

УДК 656.7

Гусарєва О.С.,
к.ю.н.,

Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ОСНОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ АВІАЦІЙНОЇ ГАЛУЗІ ТРАНСПОРТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Ефективність функціонування транспортної галузі має значний вплив на процес розвитку національної економіки України. Авіація як одна із складових транспортної галузі відіграє в цьому процесі значну роль. Наявність узгодженої бази нормативно-правових актів, ефективне управління авіаційним сектором, належний рівень її фінансового та матеріально-технічного забезпечення, все це не тільки впливає на транспортну систему України, але й відбивається на загальному стані вітчизняної економіки.

Сьогодні розвиток авіаційної галузі стримується багатьма факторами, серед яких: відсутність належного нормативно-правового забезпечення функціонування суб'єктів авіаційної діяльності, їх реорганізації та невідповідність багатьох норм авіаційного законодавства положенням

міжнародних нормативно-правових актів; неналежний технічний рівень засобів навігації, аеродромного обладнання, авіаційної наземної техніки, засобів обслуговування пасажирів, багажу та вантажу; відсутність реконструкції та модернізації аеропортів; фізична та моральна застарілість основних засобів виробництва, зменшення ресурсу аеродромного покриття, авіаційної наземної техніки, споруд та обладнання.

За таких умов, вважаємо за доцільне зупинитися на основних напрямках розвитку вітчизняної авіації.

За останні роки Верховною Радою та Урядом України було прийнято цілий ряд нормативно-правових актів, направлених на врегулювання проблем авіаційної галузі. Так, одним з основних, базових актів у цій сфері є Транспортна стратегія на період до 2020 року [3]. У документі не тільки зазначені загальні принципи та напрями реалізації Стратегії, але й чітко визначені пріоритети розвитку видів транспорту, у тому числі авіаційного. Зокрема, передбачається: приведення інфраструктури авіаційного транспорту у відповідність з міжнародними вимогами; інтеграція системи авіаційного транспорту до європейської авіаційної транспортної системи; забезпечення безпеки авіації; удосконалення законодавства з питань цивільної авіації; забезпечення потреб вітчизняних і закордонних авіакомпаній у якісному обслуговуванні повітряного руху; оновлення парку повітряних суден.

Закон України "Про розвиток літакобудівної промисловості" [1] визнав літакобудування пріоритетною галуззю економіки України, а науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи по створенню нової авіаційної техніки відніс до категорії критичних технологій. Реалізація положень даного документа дасть змогу посилити цивільну та військову безпеку України, забезпечити конкурентоспроможність літаків, двигунів для них та авіаційного обладнання вітчизняного виробництва.

Прийняття Державної програми авіаційної безпеки цивільної авіації [2] забезпечило врахування основних положень міжнародних нормативно-правових актів щодо запобігання і припинення терористичних актів. У свою чергу, створення організаційно-правових засад щодо забезпечення авіаційної безпеки та ефективності діяльності цивільної авіації було визначено за основну мету Програми.

Забезпечення безпечного та ефективного функціонування всіх суб'єктів авіаційної діяльності, зміцнення їх матеріально-технічної бази, впровадження технологічних процесів обслуговування повітряних перевізників і пасажирів, розбудови інфраструктури аеропортів відповідно до сучасних міжнародних вимог – все це було визначено за основну мету Концепцією Державної цільової програми розвитку аеропортів на